

Behandeling van Hepatitis C

Maatschap Maag-, Darm- en Leverziekten
IJsselland Ziekenhuis

www.mdlcentrum.nl

Inleiding

Uw behandelend arts heeft bij u Hepatitis C geconstateerd. De MDL-verpleegkundige gaat u begeleiden bij het behandelen van dit virus. Wat het behandelingstraject specifiek voor u inhoudt, leest u in deze folder.

De folder gaat in op de behandeling, zoals u deze in het IJsselland Ziekenhuis krijgt. Aanvullende informatie over het hepatitis C virus zelf vindt u in de ringband met als titel *“Omdat iedere patiënt telt”* die u van de MDL-verpleegkundige ontvangt.

Genotypen

De duur van de behandeling hangt af van het genotype dat bij u geconstateerd is. Genotypen kunt u zien als een familie van virussen, de verschillende genotypen zijn de verschillende leden van de familie. Ze worden aangeduid met cijfers van 1 t/m 6. Het **verloop** van de ziekte is hetzelfde bij alle genotypen, maar de duur van de **behandeling** is wel verschillend. Dit kan variëren van een half jaar tot een jaar.

Heeft u genotype 1, 4, 5 of 6? Houdt dan rekening met een behandelperiode van minimaal een jaar.

Heeft u genotype 2 of 3? Dan wordt u minimaal een half jaar behandeld. De duur van de behandeling is ook afhankelijk van hoe goed de medicatie bij u aanslaat.

Behandeling

De MDL-arts of de MDL-verpleegkundige heeft u verteld dat u voor de behandeling tegen hepatitis C, gaat starten met Peg-interferon® injecties en Ribavirine® tabletten.

1. Behandeling met injecties (Peg-interferon®)

Interferon is een verzamelnaam voor een groep eiwitten die van nature wordt aangemaakt door de lichaamscellen als een reactie op virale infecties. In veel gevallen is dit effectief, bijvoorbeeld bij griep.

Door de toediening van interferon komt er een grote toename van eiwitten in het lichaam, wat gepaard gaat met verschijnselen die wij gebruikelijk onder 'griep' verstaan, zoals hoofdpijn, koorts en spierpijn.

Door toediening van interferon versterken we de afweer van het lichaam tegen het virus. Bij de behandeling wordt de natuurlijke stof PEG- interferon® kunstmatig zeer nauwkeurig nagebootst, zodat het sterk lijkt op het lichaamseigen interferon.

PEG- interferon® wordt met injecties in het onderhuidse vet gespoten. Gemiddeld dienen deze injecties gedurende een half jaar of langer eenmaal per week te worden toegediend om het virus weg te krijgen. Net als bij suikerziekte wordt u geleerd zelf te spuiten.

Kies voor het injecteren een vaste dag per week. Houdt hierbij rekening met bijvoorbeeld werk, sport en vakantie.

2. Behandeling met tabletten (Ribavirine®)

Ribavirine® is een anti-viraal geneesmiddel dat de werking van PEG-interferon versterkt. Aangetoond is dat de combinatie van Ribavirine® met PEG-interferon een effectievere behandeling is dan interferon alleen. De behandeling bestaat uit het

dagelijks innemen van capsules of tabletten. De dosering is afhankelijk van uw gewicht.

Bepaal wanneer u de medicijnen inneemt en houdt bij wanneer u ze ingenomen heeft. Bewaar uw medicijnen op een vaste plaats, buiten het bereik van kinderen.

Bijwerkingen

Bijwerkingen die bij deze behandeling vaak optreden zijn:

Bijwerking	Wat kunt u er zelf tegen doen?
<ul style="list-style-type: none"> • Griepachtige symptomen, zoals koorts, moeheid en koude rillingen.	Slaap voldoende, overleg met uw arts of u paracetamol mag gebruiken om de bijwerking te verminderen.
<ul style="list-style-type: none"> • Emotionele problemen.	Ontspanningsoefeningen, blijf in beweging en houdt een regelmatig slaappatroon aan. Bij problemen vindt overleg plaats met de klinisch psycholoog.
<ul style="list-style-type: none"> • Veranderingen in het bloed.	Tijdens de behandeling zal de arts regelmatig het bloed controleren, het is belangrijk om geen afspraak te missen.
<ul style="list-style-type: none"> • Haaruitval.	Vermijd agressieve middelen, permanenten/ föhnen. Normaliter groeit het haar weer aan gedurende de behandeling of als de behandeling is afgelopen.
<ul style="list-style-type: none"> • Misselijk.	Probeer kleine porties te eten, vermijd koffie en koolzuurhoudende drankjes.
<ul style="list-style-type: none"> • Pijn in spieren en gewrichten.	Probeer regelmatig uw lichaamsdelen te strekken maar geen zware lichaamsbeweging.
<ul style="list-style-type: none"> • Droge en jeukende huid.	Probeer uw huid te verzachten met lotions/ crème. Drink veel water, +/- 2 liter per dag.

Deze bijwerkingen verdwijnen weer na het staken van de medicatie. Aarzel niet om met de MDL- verpleegkundige te overleggen als de klachten ondragelijk of steeds erger worden.

Zwangerschap

Vrouwen dienen tijdens en tot 4 maanden na afloop van de behandeling een zwangerschap te voorkomen. Deze behandeling kan namelijk ernstige geboortedefecten bij de baby veroorzaken. Het is verstandig om gedurende deze periode regelmatig een zwangerschapstest te doen.

Vrouwen die over tijd zijn, moeten direct contact opnemen met hun MDL-arts of MDL-verpleegkundige.

Ook mannen dienen tijdens en tot 7 maanden na de behandeling voldoende effectieve anti-conceptie te gebruiken. Medicijnen zijn gedurende deze periode nog in het sperma terug te vinden en zouden bij een eventuele zwangerschap gevaar op kunnen leveren voor de baby.

Polikliniekcontroles en bloedafname

In het schema op de volgende pagina staat aangegeven op welke momenten u op de poli verwacht wordt en hoe lang uw totale behandeling naar verwachting duurt.

De MDL-verpleegkundige plant samen met u de vervolgspraken, zodat u hier rekening mee kunt houden m.b.t. werk, vakanties, etc.

- Houdt u er rekening mee dat u ca. 3 dagen voorafgaand aan uw controlebezoek bloed laat prikken, zodat de uitslagen bij uw bezoek aan de poli besproken kunnen worden.
- Wanneer u van de MDL- arts het formulier krijgt om het *HCV- RNA* te laten bepalen, dient u dezelfde dag nog bloed te laten prikken. De uitslag hiervan is namelijk pas na 4 weken bekend. De uitslag van deze test – die laat zien in hoeverre het virus nog in het bloed aanwezig is – wordt altijd door de MDL-arts zelf gegeven.

Bloedafname- en terugkom schema bij Hepatitis C patiënten					
<i>Voor alle genotypen:</i>					
Datum afspraak	Week van behandeling	Polikliniekcontrole bij de:		Bloedprikken	Activiteiten
		MDL-arts	MDL-vpk		
	4 weken voor start van de behandeling	X		Uitgebreid lab, HCV-RNA en genotype	Arts geeft uitleg over behandeling en diagnose.
	2 weken voor start van de behandeling		X		Verpleegkundige geeft informatie over behandeling en vult vragenlijst in.
	start van de behandeling		X	Algemeen lab	Start behandeling, zelf leren spuiten, adviezen over medicatiegebruik.
	1		X	Algemeen lab	
	2		X	Algemeen lab	
	4	X		Algemeen lab en HCV-RNA	
	8	X		Algemeen lab	
	12		X	Algemeen lab	
	16		X	Algemeen lab	
	20		X	Algemeen lab	
	24	X		Algemeen lab en HCV-RNA	Einde behandeling genotype 2 en 3.
<i>Bij genotype 1, 4, 5 en 6:</i>					
	28	X		Algemeen lab	
	32		X	Algemeen lab	
	36		X	Algemeen lab	
	40		X	Algemeen lab	
	44	X		Algemeen lab	
	48		X	Algemeen lab en HCV-RNA	Einde behandeling genotype 1,4, 5 en 6.
Vervolgafspraken (in weken) na afloop van uw reguliere behandelingstraject:					
	4	X		Algemeen lab	
	12		X	Algemeen lab	
	24	X		Algemeen lab en HCV-RNA	

* houdt u er rekening mee dat uw eerste afspraak bij de MDL-verpleegkundige ca. 60 min. duurt.
De vervolgafspraken bij de verpleegkundige duren ca. 30 minuten per keer.

Heeft u nog vragen?

De MDL-verpleegkundige begeleidt u tijdens de behandeling en is de tussenpersoon tussen u en de arts.

Heeft u vragen of problemen, aarzel dan niet om contact op te nemen met de MDL- verpleegkundige.

Van maandag t/m vrijdag heeft zij telefonisch spreekuur van 08.00 uur tot 09.00 uur.

Telefoonnummer: 010 - 258 30 33 of - 30 34.

Namens

De maagdarmlever verpleegkundigen: Marina Motjé, Annemijn van der Hammen, Marieke Zwijnenburg en Alinda de Graaf.

De maagdarmlever artsen: dr. W.A. Bode, dr. H. Geldof, dr. F. Bekkering, dr. R. Winograd en dr. T.J. Tang.

Ruimte voor het noteren van uw vragen

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Deze folder ondersteunt de mondelinge informatie die u van arts of verpleegkundige heeft ontvangen. Heeft u nog vragen over het onderzoek of uw behandeling, eventuele gevolgen en risico's, of over andere behandelmogelijkheden, stel ze dan gerust.